

BANA BİR YETKİ VERİN, BU MEMLEKETİ HİÇ VERGİ ALMADAN İDARE EDEYİM

Şimdi Sicilya'nın, eski Yunan'ın ise Siracusa'sında doğup yaşamış ünlü fizikçi Arşimed'i (MÖ 287- MÖ 212) bir yerlerden okumuşsunuzdur mutlaka...

Ve kuşkusuz onun adı kadar ünlü sözünü de:

Der ki: “Bana bir destek noktası bir de sağlam sırık verin, Dünyayı yerinden oynatayım.”

Aslında ne bu Dünya'da öyle bir destek noktası var ne de bu Dünyanın ağırlığını kaldırabilecek kadar sağlam bir sırık ya da kalas; ama Arşimed'in bunu söylerken dayandığı mantık çok doğrudur.

Günlük yaşamımızda hani “kanırta kanırta” dendiği gibi çalışan, kullandığımız pek çok alet aynen bu prensibin uygulamasıdır.

Örneğin konserve ya da gazoz kapağı açacağı, levye falan...

*

Şu bizim vergi işleri de buna benzer biliyor musunuz?

Ben de “Bana bir yetki verin, memleketi kimseden vergi almadan yönetebilirim” diyebilirim.

Hatta “başka başka” işlere harcayacak kadar param bile olur.

Eğer, bu güne kadar pek aklınıza gelmemiş, “ben de farkındaydım” falan demiyorsanız bakın şimdi size bu işin nasıl olduğunu anlatacağım.

Haydi önce klasik uygulamasından yola çıkalım.

Diyelim ki bir devletin kabaca beş çeşit işlevi ve harcaması

var:

Bunlar da sırasıyla:

- Bayındırlık yani yollar köprüler yapmak,
- Sağlık hizmeti vermek
- Eğitim
- Yargı
- İç-dış güvenlik

Ve siz de devlet olarak bütün bunları yapabilmek için halktan 100 lira topluyor, her bir alanda da ortalama 20 lira harcıyorsunuz.

Bütçeniz denk, gelen vergilerle işler yapılıyor, her şey de yolunda olsun.

Şimdi gelelim modeli çalıştırmaya:

Diyorsunuz ki “ben şimdi şu yol, köprü yapma işini özelleştiriyorum”. “Bundan sonra devletten beş para çıkmasın”.

Güzel değil mi?

İşte bu güzellik sonucunda devlet topladığı verginin yol, köprü falan için 20’sini harcamaktan kurtuluyor ve bütçesinde artık yeni bir vergi koymaya ihtiyacı olmadığı gibi üstüne de bir 20 lirası kalıyor.

Peki ya yol, köprü harcaması ne oluyor diyeceksiniz...

E onları bu sefer araya devleti koymadan doğrudan yine siz yani halk ödüyor ya...

Sonra bu işi genişletin; Sağlığı özelleştirin, eğitimi özelleştirin; yargı masraflarını mahkemelere işi düşenlere “harç” adı altında yükleyin...

Toplanan 100 lira vergiden geriye yine de harcanması gereken ne kaldı?

Güvenlik mi? Haydi onun iç güvenlik kısmını da özel güvenlik üzerinden yükleyin kim kendini güvende hissetmiyorsa.

Kaldı dış güvenlik. Eh o kadar da olacak tabii, o konuyu daha fazla zorlamanın anlamı yok.

İşte bu durumda bir de bakıyorsunuz ki, eskiden bu işler için örneğimizdeki gibi 100 lira kadar vergi toplayıp sonra da eyvah yeni vergi koymazsak açık vereceğiz diyenlere nisbet “İşte

budur, bakın ben ne vergi arttırıyorum ne para bitti diyorum” yine işler yürüyor, “Bu işten herkes benim kadar anlamaz” diyebiliyorsunuz.

Hikaye işte böyle.

Peki ne anladık bu anlatılanlardan?

Demek ki devlette “Hazineden beş kuruş çıkmadan” yapılan işlerin eğer o devletin aslında topladığı vergilerle yapması gereken klasik görevi ve harcamaları” olduğunu düşünmezsek; görüyorsunuz ya; yeni yeni vergiler koymak ne kelime, toplanan vergileri bile bu işlere harcamadan olabiliyor.

Haydi uzatmayalım:

Bir ülkedeki “vergi yükü” kimi zaman görünüşte artmazken, yurttaşın devletten beklediği hizmetlerin “müşterisi” haline getirilmesi aslında sırtındaki vergi yükünün ustaca ağırlaştırılmasıdır.

Bu gün Türkiye’de yaşanan geçim sıkıntısının -aslında hepsi birbirine bağlı çok nedeni var ama- ana nedeni budur.

Haydi diyelim ki; “Ama özelleştirildiğinde bu işler çok da güzel yapılıyor, hizmette en ufak bir kusur bile yok”

Güzeell... bu da bir görüşür.

Pek değiliz ama; haydi bir an için işin o tarafından biz de memnunuz diyelim...

Peki daha önce bu işler görülsün diye ödemekte olduğumuz vergilerle toplanan paralar oralara harcanmıyorsa şimdi nerelere ve kimlere harcanıyor?

Görülen kamu hizmetleri giderek daralırken toplanan paranın kalanı nerede?

Gelin bunu da bir örnekle bitirelim:

Diyelim ki fırıncıya her gün 10 lira veriyorsunuz, ama o size önce 500, sonra 400, sonra 300, sonra 200... gramlık ekmek veriyor ve “nedir bu yahu?” dediğinizde “İyi de senden aldığımız 10 liraya zam yapıp 11 lira mı istedik ki?” diye cevap veriyor.

Aynı hesap: Ödenen vergiler aynı kalsa bile onların karşılığında alınan hizmet azalıyorsa aslında vergiler

göründüğünden daha fazla ağırlaşıyor demektir.
Ha ekmek, ha beklediğiniz hizmetler.

Nasıl buldunuz?

Aynen Arşimed'in kaldıracındaki mantık değil mi?

"Verin bana istediğimi yapacak gibi bir yönetim yetkisini, sizden asla vergi vergi almadan idare edeyim memleketi.

İş bu kadar da basit mi diyenlere haydi "tekniğiyle" söyleyelim: Bir memlekette vergilerin ağırlığı ya da hafifliği oranların yüksekliği ile değil, "net vergi yükü"nün büyüklüğü ile ölçülür.

Bizde maalesef o yük o kadar büyüdü ki, artık kamu hizmetini gide gide daha da küçültmeler bile bütçeleri denkleştirmeye yetmemeye başladı.

Aman bizdeki vergiciliği kimse başka ülkelerdeki vergi oranlarıyla kıyaslayıp "akademik" sonuç çıkarmaya çalışmasın. Durum o kadar kronikleşmiş ki, artık bırak yeni vergi yok demeyi; bir gün "bak bütün vergileri kaldırdım" bile desen sırtımızdaki yükü taşımak mümkün değil.